



**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy**

Bydgoszcz, dnia czerwca 2011 r.

**Pan
Piotr Pieszak
Dyrektor
Młodzieżowego Ośrodka
Wychowawczego dla Chłopców
w Strzelnie**

LBY- 4101-08-01/2011
P/11/071

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy skontrolowała w Gimnazjum Specjalnym w Strzelnie, wchodzącym w skład Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego dla Chłopców w Strzelnie, zwanym dalej „Szkolą”, realizację zadań w zakresie organizacji i funkcjonowania nadzoru pedagogicznego, w latach szkolnych 2008/2009-2010/2011 (I semestr).

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 31 maja 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie skontrolowaną działalność.

Stwierdzone nieprawidłowości w szczególności dotyczyły: zatrudniania nauczycieli nieposiadających wymaganych kwalifikacji, opracowania planu nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2008/2009 bez planu hospitacji oraz tematyki szkoleń nauczycieli, przedstawienia planu nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2009/2010 po terminie, niedostosowania wewnątrzszkolnego systemu oceniania uczniów do obowiązujących przepisów, niedostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych uczniów, niedokonania ewaluacji programu

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

profilaktycznego oraz niewyznaczeniu zespołu do jej przeprowadzenia, nieprzestrzegania zasad bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w publicznej Szkole, nieokreślenia w statucie właściwej liczby uczniów w oddziale Szkoły, posługiwania się pieczęcią z godłem państwowym zawierającą nieprawidłową nazwę oraz nieumieszczenia na budynku Szkoły tablicy z godłem państwowym oraz tablicy urzędowej.

1. W roku szkolnym 2010/2011 spośród 17 nauczycieli zatrudnionych w Szkole, dwóch nie posiadało kwalifikacji w zakresie resocjalizacji lub socjoterapii wskazanych w § 16 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli².

Pan Dyrektor nie wystąpił do Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty z wnioskiem o wydanie zgody na zatrudnienie tych nauczycieli zgodnie z art. 10 ust. 9 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta nauczyciela³.

2. Przedstawiony Radzie Pedagogicznej przez Pana plan nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2008/2009 nie zawierał planu hospitacji oraz tematyki szkoleń nauczycieli, wymaganych przez § 7 ust. 3 pkt 2 i 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego, wykazu stanowisk wymagających kwalifikacji pedagogicznych, kwalifikacji niezbędnych do sprawowania nadzoru pedagogicznego, a także kwalifikacji osób, którym można zlecać prowadzenie badań i opracowywanie ekspertyz⁴.

3. Plan nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2009/2010 przedstawiony został Radzie Pedagogicznej z przekroczeniem o dwa dni terminu wskazanego w § 26 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego⁵, zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie nadzoru pedagogicznego”.

4. Obowiązujące w Szkole, w okresie objętym kontrolą, wewnątrzszkolne systemy oceniania, zwane dalej „WSO”, nie zostały dostosowane do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów

² Dz. U. Nr 50, poz. 400

³ Dz. U. 2006 r. Nr 97 poz. 674, ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 235, poz. 1703

⁵ Dz. U. Nr 168, poz. 1324

w szkołach publicznych⁶, zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie warunków i sposobu oceniania”.

W Szkole obowiązywały WSO:

- a) w latach szkolnych 2008/2009 i 2009/2010 przyjęto je do realizacji uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 30 sierpnia 2005 r.,
- b) w roku szkolnym 2010/2011 (I semestr) przyjęto je do realizacji uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 14 września 2010 r.

WSO stanowiły część Statutu Szkoły. Zgodnie z § 8 ust. 17 Statutu przygotowanie projektu jego zmian oraz ich zatwierdzenie leżało w kompetencjach Rady Pedagogicznej, której Przewodniczącym był Pan Dyrektor.

5. Nauczyciele realizujący przyjęte programy nauczania, nie dostosowali wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych uczniów, u których poradnia psychologiczno-pedagogiczna lub poradnia specjalistyczna stwierdziły zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie wymaganiom edukacyjnym, do czego byli zobowiązani zgodnie z § 6 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie warunków i sposobu oceniania.

Zgodnie z § 20 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego Pan Dyrektor był zobowiązany w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego do kontroli przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej.

6. W Szkole nie wyznaczono zespołu do przeprowadzenia ewaluacji obowiązującego w latach szkolnych 2008/2009 i 2009/2010 programu profilaktycznego, przyjętego przez Radę Pedagogiczną w dniu 7 listopada 2007 r., zwanego dalej „programem profilaktycznym z 2007 r.”, którego wyznaczenie przewidziano w pkt. V „Ewaluacja” tego programu. W związku z czym nie przeprowadzono przewidzianej w programie ewaluacji oraz nie sporządzono raportu, który miał być przedstawiany na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.

W Szkole nie wyznaczono również zespołu do przeprowadzenia ewaluacji obowiązującego w roku szkolnym 2010/2011 programu profilaktycznego przyjętego przez Radę Pedagogiczną w dniu 14 września 2010 r., którego wyznaczenie przewidziano w pkt. V „Ewaluacja” tego programu.

⁶ Dz. U. Nr 83 poz. 562, ze zm.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r.⁷ o systemie oświaty do obowiązków Pana Dyrektora należała realizacja uchwał rady pedagogicznej.

7. W Gimnazjum nie przestrzegano zasad bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w publicznych szkołach określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁸, zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie bezpieczeństwa” w następującym zakresie:

- a) nie wywieszono planów ewakuacyjnych, wymaganych w § 5 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa,
- b) schody na terenie szkoły wyposażone były w balustrady z poręczami, które nie posiadały zabezpieczeń przed ewentualnym zsuwaniem się po nich, wymaganych w § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa,
- c) w pracowni komputerowej, przy komputerach nie wywieszono instrukcji ich bezpiecznej obsługi, a w samej pracowni nie wywieszono regulaminu określającego zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, wymaganych w § 25 i § 26 tegoż rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa.

Nieprawidłowości wymienione w pkt. a) i c) usunięto w trakcie kontroli.

Spośród 17 nauczycieli Gimnazjum, 6 nie było przeszkolonych w zakresie udzielania pierwszej pomocy, czym naruszono § 21 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa. W trakcie kontroli nieprawidłowość usunięto.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa, do zapewnienia uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w Szkole zobowiązany był Pan Dyrektor.

8. W Statucie Szkoły nie zawarto zapisu, zgodnie z którym liczba uczniów w oddziale gimnazjum specjalnego, dla uczniów niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem lub z zaburzeniami zachowania wynosi od 10 do 16, czym naruszono § 5 ust. 3 pkt. 9 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola oraz publicznych szkół⁹, zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie ramowych statutow szkół”.

9. Gimnazjum posługiwało się pieczęcią z godłem państwowym, której odcisk był umieszczany na legitymacjach szkolnych, opatrzoną napisem „Gimnazjum Specjalne dla

⁷ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

⁸ Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm.

⁹ Dz. U. Nr 61, poz. 624 ze zm.

Chłopców z Zaburzonym Zachowaniem w Strzelnie”, czym naruszono § 1 ust. 5. załącznika nr 3 do rozporządzenia w sprawie ramowych statutow szkół. Gimnazjum było wyposażone również w drugą pieczęć z godłem państwowym, służącą do opatrywania świadectw szkolnych, która zawierała prawidłową nazwę tj. „Gimnazjum przy Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Strzelnie”.

10. Na budynku Gimnazjum nie umieszczono tablicy z godłem państwowym oraz tablicy urzędowej zawierającej jego nazwę. Zgodnie z § 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 1955 r. w sprawie tablic i pieczęci urzędowych¹⁰ na budynku siedziby jednostki organizacyjnej uprawnionej do używania wizerunku orła białego umieszcza się tablicę z godłem państwowym oraz tablicę z napisem. Zgodnie z art. 2a. pkt. 12) ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych¹¹ wizerunku orła ustalonego dla godła używają między innymi szkoły publiczne.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie oświaty do obowiązków Pana Dyrektora należało kierowanie działalnością Szkoły.

W Szkole w ramach skontrolowanej działalności podejmowano prawidłowe działania polegające na:

- przedstawianiu przez Pana Dyrektora Radzie Pedagogicznej planów nadzoru pedagogicznego;
- przedstawianiu Radzie Pedagogicznej wniosków ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego, które odnosiły się do wszystkich zagadnień wskazanych w planach nadzoru pedagogicznego na dany rok szkolny; wraz z wnioskami Pan Dyrektor przedstawiał nauczycielom zalecenia do dalszej pracy;
- dokonywaniu przez zespoły przedmiotowe analizy wyników egzaminów zewnętrznych oraz przeprowadzeniu egzaminów próbnych w celu poprawy ich wyników;
- uzyskaniu wzrostu średnich wyników nauczania w Szkole, które w latach szkolnych 2008/2009, 2009/2010 oraz 2010/2011 (I semestr) wynosiły odpowiednio 3,29; 3,43 oraz 3,50,
- przestrzeganiu w Szkole postanowień WSO;
- zrealizowaniu zadań przewidzianych w programach profilaktycznych Szkoły oraz sporządzeniu sprawozdań z realizacji działań zawartych w programie profilaktycznym

¹⁰ Dz. U. Nr 47, poz. 316 ze zm.

¹¹ Dz. U. z 2005r. Nr 235, poz. 2000, ze zm.

z 2007 r., które jednak nie zostało sporządzone zgodnie z zawartymi w tym programie zasadami dotyczącymi ewaluacji programu;

- przyjęciu „Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych”, którą opracowano między innymi w oparciu o „Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży”.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Wystąpienie do Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty z wnioskami o wydanie zgody na zatrudnienie nauczycieli nieposiadających odpowiednich kwalifikacji.
2. Dostosowanie obowiązującego wewnątrzszkolnego systemu oceniania (WSO) do przepisów rozporządzenia w sprawie warunków i sposobu oceniania.
3. Dostosowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych uczniów oraz objęcie tego obowiązku nadzorem pedagogicznym przez Pana Dyrektora.
4. Wyznaczenie zespołu do przeprowadzenia ewaluacji programu profilaktycznego z 2010 r.
5. Uzupełnienie Statutu Ośrodka o zapisy dotyczące liczby uczniów w oddziale.
6. Używanie do umieszczania na legitymacjach szkolnych pieczęci z godłem państwowym zawierającej prawidłową nazwę Szkoły.
7. Umieszczenie na budynku Szkoły tablicy z godłem państwowym oraz tablicy urzędowej zawierającej jego nazwę.
8. Zabezpieczenie balustrad z poręczami przy schodach przed ewentualnym zsuwaniem się po nich.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.